

for, at jeg vil gaae en saa svag Middelvei som den, der foreligger. Jeg veed nemlig meget godt, at kommer det an paa Grunde, saa skulle i Sandhed de Grunde, der ere gjorte gjældende for os, der stemte med det første Forslag, og for at lade det forelagte Budskab være uden et saadant Svar, der bifalder Mere, end hvad der ligger i og vedkommer Tractaterne, nok overleve Afstemningen (Hør! Hør!). Men, naar jeg desuagtet er villig til at gaae ind paa, hvad der rigtigheden er betegnet som et Compromisforsøg, et Forligsforsøg, hvort der af alle dem, der dele min Mening, maa opgives overmaade Meget (Hør!), saa skal jeg tillade mig at fremhæve Lidt om mine Grunde dertil. Og jeg skal dertil blandt Andet ogsaa benytte de Ord, som en æret Taler, om jeg ikke feiler fra Ribe — jeg behøver vist ikke at famle efter nærmere at betegne Kredsen, da Alle sikkert ligesom jeg have hørt hans Uttringer med særdeles Opmærksomhed —, idag udtalte. Han sagde nemlig, at det var, som om vi vilde gjøre en „Bewahrung“, altsaa, om jeg ikke feiler, hvad der med et tydsk Ord hedder paa Dansk, at vi vilde tage et Forbehold, og dermed berolige os, og gaae fra den hele Sag. Og saa meente han, at en slig „Bewahrung“ blev nedlagt i et Bogstav, og at dermed Sagen var klar og færdig, som om Forbeholdet aldrig var til. Men skulde dog ikke den ærede Taler og Mange blandt os i disse Aar have lagt Mærke til, at denne tydske Maade at nedlægge Protest paa, at gjøre en „Bewahrung“ eller at tage et Forbehold, har dog ogsaa sin gode Side. Naar man kommer til at tage Sagen frem igjen om 10 eller 20 Aar, saa gjælder det gamle latinske Ord, at det skrevne Bogstav staaer fast, saa kan det dog alligevel komme frem, og saa kan det dog paaberaabes og til en vis Grad gjøres gjældende. Eller have ikke de store Forsøg med Militairmagt mod Danmark for en stor Deel havt deres Grund i eller idetmindste Paassub i saadanne skriftlige Forbehold og lignende Papiersargumenter? Skulde det da ikke være godt, naar man ikke ret tør haabe at kunne opnaae Mere, saa dog idetmindste at faae det saa klart, som man paa nogen Maade kan det, udtalt, ad hvilken Vei man da egentlig er kommen til det,

som man nu engang maa finde sig i at komme til. Jeg kan her slutte mig til, hvad der blev udtalt af den ærede Folkethingsmand, der sidder foran mig (Hall), og som ligeledes trostede sig med, at dette Forbehold ikke vil blive saa ganske magtesløst, naar Folket iøvrigt kommer kraftigen tillive. Ja, det er ogsaa min Trost og forsaavidt mit Svar til det, en anden æret Folkethingsmand, der ligeledes sidder foran mig, med saa stor Styrke udtalte imod saaledes at give Fremtidens Sag tabt. Det er min Trost i saa Henseende, at, dersom vi virkelig ere aarvaagne og opmærksomme imod en saadan Fare, — og jeg troer, at de Kampe, der i disse Dage, ja allerede i længere Tid have fundet Sted, i saa Henseende ere saare hensigtsmæssige og ville tjene til at holde os vaagne for længere Tid —, dersom, siger jeg, vi ville blive ved at være vaagne, dersom virkeligen et friskt, sundt, freidigt Liv, ligesaa loyalt og troe og Regjeringen hengivent som hjært og frimodigt til at bejvende og holde fast paa Sandheden, dersom et saadant Liv mere og mere udvikler sig, saa vil det støtte Betydningen af det skrevne Bogstav, og saa vil det ikke saa let falde Nogen ind at prøve paa at kæmpe med, hvad baade ved Historien og Livet, og hvad ogsaa ved en saadan Protest indtil en vis Grad er sikret. Men, spørger man nu: „Hvorfor vil Du gaae ind derpaa?“ — ja, saa ere vi ved det ubetydelige Ord „Nødvendighed“. Vi holde Alle mere af Ordet „Frihed“, jeg veed det nok. Og jeg bejvender fremdeles, at jeg erkjender ikke denne Nødvendighed som ligesom tilstede, og det nærmest af den Grund, at Ministeriet har nu udtalt sig saaledes, og saa ofte, at simple Mænd som jeg ere ikke istand til deraf at vide, om den er der eller den ikke er der, men derimod maa slutte, at, siden Ministeriet dog kjendeligen puffer, at vi skulle boie os for en vis Nødvendighed eller Dvasi-Nødvendighed, saa kan den i egentligste Forstand ikke være forhaanden, saavist som den ikke er anderledes klart, bestemt og udtrykkeligt blevet paavist (Hør! Hør!). En Nødvendighed er der altsaa ikke. Men derfor kan jeg, synes mig, nok indsee, — og muligens kunne adskillige Herrer, som have stemt for det første Forslag, og med hvem jeg da stemte, og,